

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput CXIX. Satisfit objectionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

fubiturus fuisset, five non. Quòd enim dominus cras v. g. vel post horam aliunde spoliandus fuisset re illa, damnumque illius subiturus, non facit quòd fur (aliam causam praveniens) illud ei efficaciter non inferat; sed solum facit quòd damnum cras, vel post horam imputandum alteri causæ, v. g. igni, vel naufragio, hodie, vel ante horam imputetur furi: quemadmodum quòd Titius hodie occidatur à Cajo, alioqui cras, vel post horam occidendus à fera, non facit quòd Cajo hodie non sit verus homicida, five efficax damnificator in vita; sed solum facit quòd occisio illa hodie imputetur Cajo, cras alioqui feræ imputanda. Sic etiam quòd virgo, cras amissura virginitatem casu fortuito, vel necessarii medici curatione (de qua videri potest Ventilabrum Medico - Theologicum Michaëlis Boudewinsii p. 1. q. 21.) non facit quòd eam hodie constuprans ipsi efficaciter non inferat damnum virginitatis; sed quòd damnum istud, cras alteri causæ imputandum, hodie imputetur constupranti. Denique sicut quòd Petrus cras damnum passurus erat injuriâ Pauli, non facit quòd hodie damnum illud verè non patiatur à Joanne, Paulum in furto praveniente; sed solum quòd damnum illud hodie imputetur Joanni, cras alioqui imputandum Paulo. Sic quòd dominus cras rei suæ damnum passurus erat ab igne, vel naufragio, non facit quòd illud hodie verè non patiatur à fure, ignem in damno praveniente, &c. Alias restituere non teneretur, qui ex igne, vel naufragio rem alienam eripuisset, & in usus suos consumpsisset, alias non erepturus, sed in igne, vel naufragio perituram relicurus.

1160 4.º probatur ex absurdis, quæ ex opposita sententia consequuntur. Sequitur enim 1.º quòd fur hodie furatus totam suppellectilem Titii, quam alioqui contigisset sequenti die cum tota domo ipsius incendio perituram, non teneri ad restitutionem. Quod meritò reputatur absurdum. Quamvis enim cras cum tota domo Titii periisset, fur eque hodie eam injustè surripuit, & surripiendo damnum intulit; quòd moraliter pro nullo non potest reputari, quoad esse etiam nocuissent, saltem ubi communiter ignorabatur futurus ille eventus: tunc enim res illa hodie moraliter non est nullius pretii. Alias qui hodie emisisset equum, cras apud se incendio pereuntem, æquè incendio periturum apud venditorem (eò quòd v. g. contigerit donum utriusque, & omnia in eis existentia sequenti incendio consumi) non teneretur solvere. Non enim solvere teneretur, qui rem emit nullius pretii.

1161 Sequitur 2.º à restitutione excusari eos, qui in navi res alienas surripiunt animo fur-tivo, & statim consumunt, v. g. vinum, frumentum, &c. si postero die improvisa tempestas navein, salvis solis hominibus,

submerferit: quia res illæ equidem dominis suis erant postero die periturae. Hoc autem pariter est absurdum: quia fur ex facto injusto præstare tenetur casum fortuitum, ut supra ex legibus dictum est. Unde Judices in tali casu, ex legum præscripto, furem illum damnare solent ad reddendam æstimationem rei furtivæ, quamlibet alleget exceptionem fortuiti illius casus, quo res certò peritura erat apud dominum.

CAPUT CXIX.

Satisfit objectionibus.

Objicies 1.º justitiæ æqualitas solum postulat compensari damnum effective illatum, quod dominus alioqui passurus non erat.

Respondeo id absurdè, & irrationabiliter dici, uti probant argumenta nostra.

Objicies 2.º injusta acceptio ad restitutionem non obligat, nisi ratione damni cum injuria efficaciter illati (cum injuria, absque damno, secundum communem sententiam, non obliget ad restitutionem.) Sed fur in casu, de quo agimus, efficaciter non infert damnum. Siquidem damnum efficaciter non infert, nisi qui dominum damnificat in eo, quod plus habiturus fuisset, si suam ipsam rem reliquisset.

Respondeo negando minorem, sicut & illud quod assumptum est in probationem illius. Quia oppositum solidè probavimus.

Objicies 3.º qui injustè consumit, vel destruit rem alienam, apud dominum proximè certò perituram, non est causa interitus rei absolute, sed interitus apud se dumtaxat.

Nego antecedens. Ob ea quæ dixi n. 1153.

Objicies 4.º homicida non tenetur hæredibus defuncti restituere sumptus & expensas funeris: quia ea in parte damnum ipsis non intulit, quod aliis ipsis non contigisset. Ergo nec alia damna, &c.

Nego consequentiam: quòd enim homicida non tenetur ad expensas funeris, non est præcisè ob rationem objectam; sed quia illæ non tam sequuntur ex vi occisionis ipsius, quam ex libera voluntate hæredum, eas facientium ad defuncti honorem & solatium.

Objicies 5.º res jamjam peritura moraliter nullius est valoris: ergo fur illam surripit, & consumens, moraliter non damnificat, ut si comburat segetes, quas certò scit alluvione proximè subvertendas. Exemplum aliud suggerit Lessius, in occidente hominem, quem certò scit paulò post moriturum. Medina autem, in consumente res divitis, sciens apud ipsum proximè corrumpendas.

Respondeo negando antecedens, quando communiter ignoratur proximus rei interi-

tus: tunc enim tanti valet de presenti, quanti valeret, si proximè interitura non esset, uti probavimus agendo de venditione. Unde quemadmodum emptor ex contractu solvere debet pretium illius sibi de presenti venditæ; ita fur ex delicto valorem illius restituere debet. Neque enim furis obligatio magis extinguitur per rei interitum proximè subsequentem, quam obligatio emptoris. Accedit, quod si res proximè peritura nullius modò esset valoris, moraliter loquendo, illicitum non esset, multò minus mortale, furtum illius. Quomodò enim mortale furtum rei nullius moraliter valoris?

1167 Objicies 6°. saltem milites, spoliantes domos & villas, ab hostibus alioqui diripiendas, ad restitutionem non tenentur.

Respondeo teneri, si privatà spolient auctoritate, nisi dominus rationabiliter præsumatur consentire, ut non hostes præ hostibus habeant. Sed hoc semper præsumi non potest: cur enim potius quam ut proximus habeat præ igne alioquin consumpturò?

CAPUT CXX.

Sicut ex injusta rei aliena acceptione, vel detentione, sic ex injusta boni alteri obventuri impeditione restituendi provenit obligatio.

1168 **A**sertio est certa, si proximus impediatur à consecutione boni sibi debiti ex justitia commutativa, quamvis à consecutione illius solis precibus, aut consilio, absque vi, fraude, & falsa informatione impeditur. Quia solis precibus, vel consiliis impediens, equidem foret ipsi causa injusta damni: nam, uti S. Thomas q. 62. a. 2. ad 4. ait, perinde facit, ipsum impediendo à consecutione talis boni, ac si jam habitum ei auferret.

1169 Similiter assertio est certa, si proximus vi, fraude, vel dolo, seu calumniis, & falsis informationibus impediatur à consecutione boni, ipsi quidem ex justitia non debiti, ad quod tamen consequendum erat idoneus, & spem habebat probabilem illud consequendi. Quia licet non haberet jus ad ejusmodi bonum, habebat tamen jus, ne vi, fraude, vel dolo, seu falsà informatione impeditur ab illius consecutione.

1170 Sed quid de eo qui sine vi, fraude, dolo, &c. sed solis precibus, & consiliis, ex odio, seu animo ipsi nocendi, impedit alterum à consecutione boni (v. g. beneficii, vel præbendæ, vel legati, &c.) ad quod jus non habet? Talem ad restitutionem teneri putat noster Andreas à Matre Dei tr. 13. de restit. c. 1. n. 103. quia putat pravum illum animum, conjunctum cum externa illa impeditione, ex se non injusta, eam reddere injustam. Sed non probat pravum illum animum nocendi, per medium justitiæ non contrarium, sed contrarium soli charitati, vel alteri virtuti, esse injustum. Nec reve-

Tom. II.

rà magis est talis, quam odium ipsum proximi præcisè, quod charitati contrariatur, non justitiæ. Et ideo verius videtur, talem ad restitutionem non teneri. Et ita docent Navarrus cap. 17. Vasquez tr. de benef. c. 2. §. 3. n. 120. Lessius, Bonacina, Villalobos, & alii communiter.

Difficultas est quidem propter sequentia verba S. Thomæ q. 62. a. 2. ad 4. *Dicendum quod aliquis potest impedire aliquem, ne habeat præbendam, multipliciter. Uno modo justè, puta si intendens honorem Dei, vel utilitatem Ecclesiæ, procurat quod detur alicui personæ digniori; & tunc nullo modo tenetur ad restitutionem. . . . Alio modo injustè, puta si intendat ejus nocumentum quem impedit, propter odium, vel vindictam, aut aliquid hujusmodi. Et tunc si impedit, ne præbenda detur digno, consulens quod non detur, antequam sit firmatum (id est firmiter decretum) quod ei detur. . . . non tenetur ad æquale: quia illud nondum fuerat adeptus, & poterat multipliciter impediri. Si vero jam firmatum sit, quod alicui detur præbenda, & aliquis propter indeviam causam procurat quod revocetur, idem est ac si rem habitam ei auferret; & ideo tenetur ad restitutionem æqualis. Sed (ut videre est apud Sorum, & Sylvium hic) non vult S. Doctor, quòd contra justitiam egerit, precibus, vel consiliis, non autem fraudibus, calumniis, vel aliis injustis mediis, avertendo Collatorem præbendæ, v. g. ab ea conferenda homini, qui ad eam nondum acquisivit jus in re, nec ad rem, & cui proinde Collator eam ex justitia non debebat, quamvis ex odio fortè ipsum averterit. Si quidem hoc non est avertere injustè, sive illicitè contra justitiam. Solum ergo vult, ad restitutionem teneri eum, qui ex odio, vel animo vindictæ, impedit alterum injustè, sive per medium externè injustum, à consecutione præbendæ, vel impedit ipsum à consecutione præbendæ, ad quam jus acquisivit per firmatum decretum, quo præbenda ipsi collata est. Loquitur enim de impediendo injustè:*

Nec refert quòd sanctus Doctor hoc quod est impedire injustè, explicet his verbis: *puta, si intendat ejus nocumentum propter odium, vel vindictam.* Cùm enim certum sit, odium proximi, juxta sanctum Doctorem, per se non opponi justitiæ, sed charitati; non vult eo ipso præcisè proximi injustè impediri à consecutione præbendæ, quo impeditur ex odio; sed ideo sic loquitur: quia odium ordinariè, sive ut plurimum est causa movens ad impediendum injustè, sive ad impediendum vel bonum ex justitia debitum, vel ad impediendum per media externè injusta bonum ex justitia non debitum.

Ex dictis collige 1°. eum ad restitutionem non teneri, qui sine vi, fraude, calumniis, &c. author fuit Titio, ut testamentum,